

ЧОРНОБИЛЬ: 20 РОКІВ

ПОТОМУ, АБО ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

Таким газетним кліше можна визначити лейтмотив прес-конференції, яка відбулася 18 квітня в Національному музеї "Чорнобиль", з нагоди 20-х роковин Чорнобильської катастрофи. Сумний ювілей найбільшої техногенної катастрофи зібрав до залів музею численних гостей — керівників профільного міністерства, послів Білорусі, Бразилії, Індії, Куби, Марокко, Росії, Румунії, Пакистану, Швеції, численних іноземних та вітчизняних журналістів.

У своїх виступах оратори, аналізуючи наслідки аварії на Чорнобильській АЕС для всього людства, намагалися привернути увагу української й світової громадськості до проблем, які досі залишаються актуальними.

Що таке Чорнобиль для України? Перший віцепрем'єр-міністр, голова Організаційного комітету з

підготовки та проведення заходів, пов'язаних із 20-ю річницею Чорнобильської катастрофи, Станіслав Сташевський, назвав такі цифри: внаслідок аварії на ЧАЕС постраждало майже 5 млн. осіб, забруднено близько 5 тис. населених пунктів України, Росії, Білорусі. Тільки в Україні під дію радіації потрапило 2 800 населених пунктів, евакуйовано та переселено 164 тис. осіб. Загальна кількість українських громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи, становить 2 млн. 643 тис. 103 особи.

Окрім людських втрат аварія завдала значних економічних збитків. Лише на першому етапі ліквідації її наслідків вони становили майже 13 млрд. доларів. А до 2015 р., за розрахунками українських фахівців, сумарні економічні збитки для України становитимуть уже 170 млрд. доларів.

Прикладом державної підтримки є соціальні виплати, які здійснюються останнім часом. За словами заступника міністра праці та соціальної політики Віктора Дяченка, у 2005 р. ліквідовано борги за компенсаційними виплатами, які в 2004-му році становили сотні мільйонів гривень. Пенсії для учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії збільшилися в 3,5 раза. Нині середня пенсія для ліквідаторів становить близько 1000 грн.

Важкий тягар для бюджету — заходи зі зняття станції з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему. Тільки в цьому році на ці заходи спрямовано 350 млн. грн.

Непокоїть фахівців існування 800 могильників з радіоактивними відходами, споруджених під час гострої фази аварії без належного проектного висновку. Серед нагальних питань, які потребують розв'язан-

ня, заступник Міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Володимир Холоша назвав будівництво нового сховища відпрацьованого ядерного палива СВЯП-2. Цей проект виконує французька компанія, яка повинна була здати його в експлуатацію ще в 2003-му році. Проте й досі, через п'ять років після зупинки станції, паливо залишається в реакторах. Відсутність сховища, у свою чергу, гальмує будівництво нового безпечного контейнеру над об'єктом "Укриття", термін експлуатації якого, за розрахунками вчених, має становити 100 років.

Поза сумнівом, Чорнобильська трагедія стала серйозною пересторогою для всього людства. Нині в світі експлуатується 439 атомних станцій, ще споруджується 35 ядерних енергоблоків. Україна посідає в цьому списку восьме місце після США, Франції, Японії, Росії, Республіки Корея, Великої Британії і Німеччини. Тож яким буде майбутнє ядерної енергетики в Україні? Відповідь на це питання дає Постанова Кабінету Міністрів, яка затвердила стратегію розвитку енергетики країни до 2030 р. Згідно з цим документом, майбутнє за атомними станціями, які забезпечуватимуть не менше 50% виробництва енергетики в країні. Таким чином до 2030-го року необхідно ввести 20 млн. кВт енергії — це означає, що повинні запрацювати ще 20 енергоблоків по 1 млн. кВт. Дієва альтернатива атомній енергетиці може з'явитися не раніше, ніж за 20-30 років. То ж єдина вимога — підвищення безпеки реакторів.

Людмила МОРОЗОВА